

Założenia polityki społeczno- gospodarczej Miasta Łomża na rok 2021

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....	2
II.	Obszary kluczowe	6
1.	Konkurencyjna gospodarka.....	7
2.	Sprawne i bezpieczne miasto.....	8
3.	Aktywne społeczeństwo.....	10
4.	Relaks, wypoczynek.....	11
III.	Polityka finansowa Miasta	12
IV.	Zakończenie	16

I. Wprowadzenie

Według Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego Miasto Łomża stanowi ponadlokalny ośrodek wzrostu o dosyć wyraźnie określonym zasięgu. Ośrodki wzrostu są ważnymi centrami gospodarczymi, naukowymi, edukacyjnymi, kulturalnymi, administracyjnymi i politycznymi województwa. Jako średnie miasto o charakterze subregionalnym odgrywamy ogromne znaczenie w rozwoju województwa, ponieważ:

- ✓ przenosimy impulsy rozwojowe generowane w stolicy województwa na pozostałe obszary,
- ✓ zwiększamy prawdopodobieństwo wystąpienia efektów synergii wskutek połączenia potencjałów rozwojowych różnych miejsc,
- ✓ zapewniamy spójność społeczną i zrównoważony przestrzennie rozwój, gwarantując dostępność przestrzenną do usług publicznych.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 wskazuje cele, które wzmocnią konkurencyjność naszego województwa. Te cele to: dynamiczna gospodarka – rozwój przemysłów przyszłości i innowacji, stawianie na lokalnych przedsiębiorców i kontynuacja rewolucji energetycznej, w której to mieszkańcy są wytwórcami energii w oparciu o odnawialne źródła. Kolejny cel to zamożni mieszkańcy: aktywni, kompetentni, żyjący w przestrzeni wysokiej jakości, jeżdżący szerokimi, równymi drogami, korzystający z dóbr kultury, wysokiej jakości edukacji. I trzeci cel: partnerski region, dobrze zarządzany, współpracujący z innymi regionami i krajami.

Struktura celów Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030:

Cel strategiczny 1. Dynamiczna gospodarka	Cel strategiczny 2. Zasobni mieszkańcy	Cel strategiczny 3. Partnerski region
<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 1.1. Przemysł przyszłości • Cel operacyjny 1.2. Podlaski system otwartych Innowacji • Cel operacyjny 1.3. Lokalna przedsiębiorczość • Cel operacyjny 1.4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego • Cel operacyjny 1.5. E-podlaskie 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 2.1. Kompetentni mieszkańcy • Cel operacyjny 2.2. Aktywni mieszkańcy • Cel operacyjny 2.3. Przestrzeń wysokiej jakości 	<ul style="list-style-type: none"> • Cel operacyjny 3.1. Dobre zarządzanie • Cel operacyjny 3.2. Kapitał społeczny • Cel operacyjny 3.3. Partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne • Cel operacyjny 3.4. Gościnnie region

Według Strategii działania na rzecz rozwoju miasta Łomża powinny opierać się na rozwijaniu potencjału gospodarczego miasta oraz na poprawieniu atrakcyjności inwestycyjnej,

bazującej na potencjale egzogenicznym Łomży. Powinniśmy wspierać usługi publiczne, dostępność transportową, działania z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Miasto Łomża stanowi również zaplecze społeczno-gospodarcze dla sąsiadujących gmin. Rozwija się u nas głównie przemysł przetwórczy oraz usługi nastawione na obsługę otaczających gmin. Niskie PKB wytwarzane w poszczególnych powiatach, przekłada się na dość niskie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto. W Łomży skutkuje to niskim zainteresowaniem ludności działaniami z zakresu przedsiębiorczości. Efektem tego jest słaby rozwój przemysłu w mieście oraz funkcjonowanie pojedynczych branż. Fakt ten z kolei sprawia, że ludzie z kwalifikacjami w wieku produkcyjnym migrują do większych ośrodków. Konieczne jest zatem dostarczenie wszelkiego rodzaju impulsu rozwojowego, którym może być chociażby zachęcanie miejscowych przedsiębiorców do podejmowania działań proinnowacyjnych. Według Strategii Województwa Podlaskiego 2030 miasto takie jak Łomża powinno nakierunkować się na rozwój lokalnej przedsiębiorczości, powiązanej z dostosowywaniem kompetencji mieszkańców oraz z ich aktywizacją. Poprzez wszelkiego rodzaju zachęty kierowane do przedsiębiorców i osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, powinniśmy w dalszym ciągu inwestować w infrastrukturę dostępową, tzn. sieci teleinformatyczne, drogi i linie kolejowe, które poprawią dostępność wewnętrzną i zewnętrzną ośrodków powiatowych, ale także w infrastrukturę zapewniającą wysoką jakość usług publicznych świadczonych na poziomie powiatu.

Pozycja społeczno-gospodarcza Łomży zależeła będzie od tego na jakim etapie rozwoju będzie miasto, jakimi przewagami rynkowymi dysponuje oraz jak reaguje na wszelkiego rodzaju zmiany społeczno-gospodarcze w konkurencyjnym otoczeniu. Zadaniem władz miasta, co miało miejsce również w poprzednich latach jest realizacja misji planu rozwoju określonej hasłem:

Łomża – Miasto, w którym żyje i pracuję.

Działania na rzecz rozwoju funkcji subregionalnej i ponadregionalnej Łomży polegać będą na podejmowaniu nowych przedsięwzięć oraz kontynuowaniu rozpoczętych zadań w sferze gospodarki i przedsiębiorczości, infrastruktury technicznej (w tym drogowej), środowiska naturalnego, zadań w sferze społecznej, edukacyjnej i kulturalnej, aktywnego spędzania czasu wolnego, administracji samorządowej, Smart City oraz promocji miasta i współpracy z sąsiednimi gminami w aspekcie subregionalnym i wojewódzkim. Ważnymi elementami wpływającymi na wizerunek i rozwój miasta jest kontynuacja założeń wynikających z przyjętych programów i strategii miejskich, takich jak: Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020+, Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2021 czy Strategia Promocji Miasta Łomża. Program Rozwoju Miasta Łomża do roku 2020+ przedstawia wizję Łomży jako

miasta innowacyjnej przedsiębiorczości, z bogatym zasobem uczących się i pracujących mieszkańców. Lokalny Program Rewitalizacji i przedsięwzięcia w nim zawarte odnoszą się do zidentyfikowanych problemów oraz potencjałów obszarów rewitalizacyjnych. Skupiają się na poprawie warunków i jakości życia mieszkańców poprzez różnego rodzaju działania w aspekcie społecznym, przestrzenno-funkcyjnym i gospodarczym. Celami strategicznymi Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, aktywizacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi miasta. Strategia Promocji Miasta Łomża zaś ma na celu kreowanie i promowanie marki Łomży. Obejmuje promocję miasta oraz obszary, na których będzie opierać się promocja odnosząc się do potencjału kultury, sportu, turystyki, przedsiębiorczości oraz wybranych zagadnień społecznych. Ważnym elementem jest również realizacja Budżetu Obywatelskiego, angażującego mieszkańców miasta do współdziałania w celu zintegrowanego zarządzania rozwojem miasta. Rok 2021 będzie również rokiem wdrażania założeń nowych dokumentów strategicznych dotyczących min. rozwoju miasta – w aspekcie lokalnym i instytucjonalnym, rozwoju przedsiębiorczości, a także promocji gospodarczej miasta we współpracy z otaczającymi gminami oraz szeroko rozumianej ochrony środowiska, gospodarki niskoemisyjnej i elektromobilności. Będzie też czasem rozpoczęcia prac nad szeroko rozumianą strategią poświęconą rozwojowi łomżyńskiej edukacji, w tym również szkolnictwa zawodowego.

W roku 2021 oraz w latach kolejnych Miasto Łomża dążyć będzie do:

- Wizerunku Łomży jako miasta przemysłu nieuciążliwego ekologicznie, z dobrze funkcjonującą strefą inwestycyjną,
- Uczestnictwa w regionalnej i międzynarodowej współpracy gospodarczej,
- Promowania postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i naukowych oraz edukacji zawodowej,
- Wizerunku Łomży jako bezpiecznego, zielono-niebieskiego miasta inwestującego w energetykę odnawialną oraz odpornego na zmiany klimatu,
- Odnowienia i uatrakcyjnienia przestrzeni miejskiej, wpływającej na aktywizację mieszkańców,
- Posiadania oferty czasu wolnego dla różnych grup społecznych, bazującej na zasobach przyrodniczych miasta, tradycjach sportowych i dziedzictwie kulturalno-historycznym,
- Wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych dla zwiększania wydajności zasobów,
- Promowania świadomego korzystania z dobrodziejstw technologii oraz dbania o uczestnictwo mieszkańców w procesie planowania, tworzenia i zarządzania Miastem.

Głównymi priorytetami Miasta Łomża w 2021 roku będą min.:

4 | Strona

**Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Łomża
na rok 2021**

Wydział Inwestycji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych UM. Wrzesień 2020.

1. Rozbudowa bulwarów nad Narwią i terenów rekreacyjnych miasta.
2. Budowa oraz modernizacja budynków komunalnych pod wynajem.
3. Poprawa infrastruktury drogowej w mieście Łomża.
4. Poprawa mobilności miejskiej w Łomży.
5. Realizacja inwestycji samorządowych.
6. Wymiana indywidualnych źródeł ciepła oraz energetyka odnawialna min. instalacje OZE.
7. Realizacja działań podnoszących jakość usług publicznych, w tym Smart City oraz dostępność plus.
8. Kontynuacja zadań z zakresu ogólnorozumianej rewitalizacji Miasta.
9. Uruchomienie terenów inwestycyjnych w Mieście Łomża.

Rok 2021 rozpoczyna proces wkraczania miasta Łomża do nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Działania w ramach przedmiotowego procesu będą koncentrowały się na:

- uwzględnieniu nowych celów UE w polityce społeczno-gospodarczej Miasta Łomża,
- wdrażaniu nowych działań rozwojowych oraz programów strategicznych miasta,
- przygotowaniu operacyjnym do korzystania z różnych instrumentów finansowych krajowych i unijnych, publicznych i prywatnych, adresowanych do obszarów zagrożonych marginalizacją i średnich miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze,
- kontynuacji działań i upowszechniania usprawnień zarządzania miastem, w tym doskonalenie rozwiązań organizacyjnych i dostosowanie ich do specyfiki miasta,
- zintegrowaniu i monitorowaniu danych o mieście (Big Data) w celu ewaluacji celów rozwojowych i jakości usług publicznych oraz Smart City,
- promowaniu podejścia partycypacyjnego w podejmowaniu decyzji oraz w zakresie zarządzania miastem i realizacji działań rewitalizacyjnych.

Perspektywa finansowa **Unii Europejskiej w okresie 2021-2027** - Europa zrównoważonego rozwoju. Planowane działania, na które przeznaczone zostaną fundusze unijne:

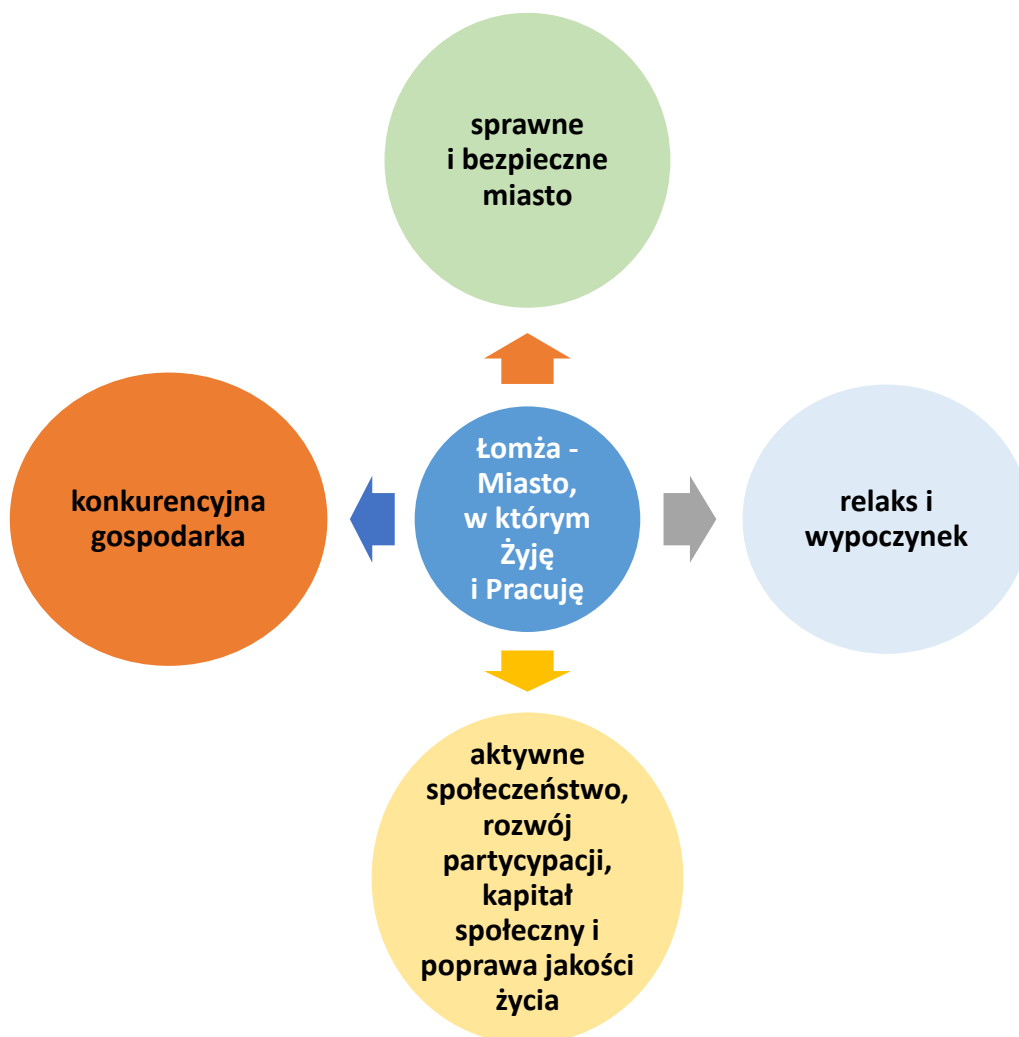
- ✓ **Inteligentny wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu.** Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, realizacji zadań związanych z badaniami, edukacją, rozwojem innowacji, transeuropejskiej sieci energetycznej, transportowej i telekomunikacyjnej, wspierania przedsiębiorczości, itp. Przyporządkowane są mu m.in. programy wymian studenckich, programów młodzieżowych czy badań naukowych.
- ✓ **Trwały wzrost gospodarczy.** Zasoby naturalne. Działania na rzecz środowiska i klimatu.

- ✓ **Bezpieczeństwo i obywatelstwo.** Programy związane z europejską współpracą wymiaru sprawiedliwości, polityki migracyjnej i azylowej, polityką zdrowotną, ochroną konsumentów oraz dialogiem z obywatelami.
- ✓ **Globalny wymiar Europy.** Zwiększenia roli UE jako jednego z najważniejszych graczy na arenie międzynarodowej. Uwzględnia też pomoc humanitarną państwom spoza UE, a także pomoc przedakcesyjną oraz programy skierowane do krajów sąsiadujących z UE.
- ✓ **Administracja.** Są to wydatki pokrywające koszt sprawnego funkcjonowania instytucji europejskich.

II. Obszary kluczowe

Podobnie jak w latach poprzednich, strategiczne dla miasta zadania podzielono na cztery obszary kluczowe. Pierwszy to konkurencyjna gospodarka, drugi sprawne i bezpieczne miasto, trzeci – aktywne społeczeństwo, rozwój partycypacji, budowa kapitału społecznego i poprawa jakości życia, a czwarty – relaks i wypoczynek.

Obszary kluczowe w rozwoju miasta

Obszary polityki społeczno-gospodarczej i kierunkowe działania przedstawione w niniejszym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w zadaniach zapisanych w budżecie Miasta Łódź na rok 2021. Nie mniej jednak mając na względzie możliwości finansowe miasta (poziom środków budżetowych zaplanowanych na 2021 r.), należy dopuścić możliwości wystąpienia różnic między zakresem działań wskazanym w Założeniach, a pozycjami w budżecie Miasta Łódź na 2021 rok.

1. Konkurencyjna gospodarka.

Obszar
kluczowy

• Konkurencyjna gospodarka

Tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej miasta i nowych inwestycji.

Urząd Miejski, Park Przemysłowy Łomża Sp. z o.o., Agencja Rozwoju Regionalnego, Społeczne Forum Gospodarcze, organizacje wspierające biznes, przedsiębiorcy, Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji (ŁCRE), uczelnie wyższe.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Kontynuacja budowy i przebudowy dróg gminnych i powiatowych na terenie Miasta Łomża,
- Kontynuacja wsparcia lokalnej infrastruktury drogowej,
- Poprawa mobilności miejskiej w Łomży.
- Kontynuacja rewitalizacji Placu Starego Rynku w Łomży,
- Zwiększenie udziału OZE w gospodarce miasta,
- Wdrażanie założeń nowego Programu Rozwoju Przedsiębiorczości dla Miasta Łomża, w tym aktywizacja działań Rady Gospodarczej,
- Działania promocyjne miasta mające na celu pobudzenie oraz wsparcie przedsiębiorców - integracja lokalnych przedsiębiorców wokół spraw związanych z rozwojem gospodarczym miasta tj. śniadania biznesowe, konkurs Łomżyńskie Anioły Biznesu, konferencje dla przedsiębiorców,
- Kontynuacja kampanii promocji gospodarczej i inwestycyjnej Miasta Łomża, ze szczególnym uwzględnieniem promocji terenów inwestycyjnych, w tym realizacja założeń wspólnej strategii promocji gospodarczej dla Miasta Łomży, Gminy Łomża i Gminy Piątница,

- Udział we wdrażaniu programów rządowych realizowanych w obszarze gospodarczym i społecznym m.in. Program Dostępność Plus, Pakiet dla średnich miast,
- Wykorzystanie programu ponadregionalnego skierowanego do najłabszych obszarów gospodarczych tj. obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz średnie miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze - Program 2020+,
- Wdrażanie założeń Programu Rozwoju Miasta Łomża do roku 2030,
- Działania w ramach Programu Rozwój Lokalny – wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej poprzez podniesienie jakości życia mieszkańców miasta,
- Rozpoczęcie prac nad Strategią rozwoju szkolnictwa zawodowego w Mieście Łomża w połączeniu z przedsiębiorczością,
- Realizacja projektów w szkołach średnich pomagających młodzieży wkroczyć na rynek pracy czy rozwijających zawodowe kierunki nauczania w mieście,
- Realizacja II etapu rozwoju start-upów z Programu Polska Wschodnia – Park Przemysłowy Łomża – stworzenie korzystnych warunków dla powstawania i rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw, poprzez realizację profesjonalnego programu inkubacji start-upów,
- Realizacja zadań z zakresu gospodarki oraz rozwoju miasta zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Współpraca międzynarodowa z miastami partnerskimi.

2. Sprawne i bezpieczne miasto.

Obszar
kluczowy

• Sprawne i bezpieczne miasto

Zapewnienie, najwyższej jakości wypełniania zadań publicznych oraz rozwijanie czynników wpływających na profesjonalną i przyjazną obsługę mieszkańców i klientów Urzędu, podnoszenie bezpieczeństwa, atrakcyjności i jakości życia w mieście.

Urząd Miejski i jednostki podległe, mieszkańcy Miasta.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Modernizacja budynków użyteczności publicznej w Mieście Łomża, w tym wdrażanie założeń programu „Dostępność plus”,
- Modernizacja budynków oraz mieszkań komunalnych w Mieście Łomża,
- Kontynuacja działań zapewniających mieszkańcom poprawę jakości powietrza poprzez wymianę indywidualnych źródeł ciepła na terenie Miasta Łomża – kontynuacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji oraz inwestowanie w energetykę odnawialną - instalacje OZE,
- Wdrażanie założeń wynikających z nowo przyjętej Łomżyńskiej Strategii Elektromobilności w mieście Łomża min. rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego - modernizacja taboru i zakupienie niskoemisyjnych i bezemisyjnych pojazdów,
- Wyposażenie dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego oraz infrastrukturę poprawiającą bezpieczeństwo pasażerów,
- Łomżyńska Komunikacja Rowerowa „Łoker” – kontynuacja programu systemu rowerowego w Mieście Łomża, w tym zakup rowerów miejskich w ramach poprawy mobilności miejskiej w Łomży,
- Kontynuacja działań w zakresie zwiększenia dostępu do usług opiekuńczych, usług specjalistycznych i asystenckich, poprawa funkcjonowania osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych oraz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
- Zmiana dotychczasowej siedziby Powiatowego zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z ul. Dwornej 23B na miejsce dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- Realizacja zadań z zakresu doskonalenia i rozwoju systemów zarządzania i komunikacji miasta z mieszkańcami, wdrażanie elementów Smart City,
- Działania z zakresu rozwoju instytucjonalnego Miasta Łomża w ramach Programu Rozwój Lokalny,
- Współpraca Miasta z sektorem pozarządowym w zakresie realizacji zadań publicznych,
- Realizacja zadań zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023.

3. Aktywne społeczeństwo.

Obszar
kluczowy

• Aktywne społeczeństwo

Pobudzenie i utrzymywanie aktywności społecznej, gospodarczej, obywatelskiej, samoorganizacji i uczestnictwa partycypacyjnego mieszkańców, angażowanie ich w życie miasta.

Urząd Miejski i jednostki podległe, Łomżyńska Społeczna Rada Seniorów, Klub Seniora, Centrum Integracji Społecznej, Łomżyńska Społeczna Rada ds. Osób z Niepełnosprawnością, Młodzieżowa Rada Miejska, organizacje pozarządowe, mieszkańcy Miasta.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Realizacja miejskich programów dla rodzin z dziećmi oraz programów dedykowanych dla osób starszych,
- Wdrażanie programów rządowych realizowanych w obszarze społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin,
- Modernizacja i wyposażenie budynków jednostek oświatowych w Mieście Łomża,
- Budowa i modernizacja obiektów sportowych w Mieście Łomża,
- Modernizacja pomieszczeń przy ul. M. Skłodowskiej Curie na rozwinięcie działalności Klubu Seniora działającego przy MOPS w Łomży,
- Działania mające na celu aktywizację jednostek podległych miastu do samodzielnego podejmowania działań w celu pozyskiwania funduszy krajowych i unijnych,
- Działania w ramach Programu Rozwój Lokalny mające na celu aktywizację mieszkańców,
- Realizacja programu Budżetu Obywatelskiego w nowej formule,
- Realizacja Młodzieżowego Budżetu Obywatelskiego,
- Działania Centrum Integracji Społecznej w Łomży,
- Kontynuacja działań Łomżyńskiej Społecznej Rady Seniorów, Młodzieżowej Rady Miejskiej, Rady ds. Osób z Niepełnosprawnością, Rady Sportu itd.

- Realizacja działań społecznych wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Wdrażanie, monitorowanie i ocena realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża na lata 2016-2021.

4. Relaks, wypoczynek.

Obszar
kluczowy

• Relaks, wypoczynek

Rozwój turystyki i spędzania czasu wolnego jako uzupełnienie gospodarki Miasta w tworzeniu nowych miejsc pracy i źródło dochodów mieszkańców.

Urząd Miejski i jednostki podległe działające w sferze edukacji, ochrony zdrowia, kultury i sportu, organizacje pozarządowe, kluby sportowe.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Łomżyńska Komunikacja Rowerowa „Łoker” – kontynuacja programu rowerowego w mieście Łomża, w tym zakup rowerów miejskich w ramach poprawy mobilności miejskiej w Łomży,
- Tworzenie warunków dla bezpiecznego i płynnego ruchu rowerowego w mieście,
- Działania w ramach Programu Rozwój Lokalny mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców w tym m.in. Budowa bulwarów nadnarwiańskich wraz z zagospodarowaniem plaży miejskiej w Łomży – II etap,
- Działalność Hali Kultury na Starym Rynku w Łomży, w tym działalność Punktu Informacji Turystycznej,
- Kontynuacja rewitalizacji Placu Starego Rynku w Łomży,

- Rozpoczęcie działalności w zmodernizowanej sali koncertowej Filharmonii Kameralnej im. Witolda Lutosławskiego w Łomży,
- Tworzenie warunków do korzystania z działań kulturalno-artystycznych, edukacyjnych i usług sportowych, rozwój bazy kulturalnej i zabytkowej miasta,
- Tworzenie i promowanie całorocznego kalendarza imprez placówek kultury,
- Utrzymanie bazy rekreacyjnej i sportowej miasta Łomża oraz wzrost świadczonych usług w tym zakresie,
- Realizacja działań zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Kontynuacja działań wzmacniających turystykę miasta, wynikających ze Strategii Promocji Miasta Łomża.

III. Polityka finansowa Miasta

W 2020 roku politykę finansową Łomży wyznaczać będą główne kierunki rozwoju określone w założeniach polityki społeczno-gospodarczej. W dobie kiedy już nikt nie ma wątpliwości, że wpływ epidemii COVID-19 na gospodarkę – choć nadal trudny do oszacowania – będzie ogromny, najważniejsze będzie zapewnienie właściwego poziomu środków na finansowanie wydatków bieżących oraz przedsięwzięć ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta na lata 2020-2034, a także projektów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej i budżetu Państwa.

Podstawowym dokumentem, który zawiera dane o prowadzonej i planowanej polityce finansowej Miasta jest na bieżąco aktualizowana i korygowana Wieloletnia Prognoza Finansowa. Dokument ten zawiera najważniejsze przedsięwzięcia Miasta w połączeniu z możliwościami ich sfinansowania, a także z uwzględnieniem limitów zadłużenia i danych z przyszłych planowanych budżetów Miasta. Pozwala to nie tylko określić możliwości inwestycyjne Miasta, co ma znaczenie m.in. przy aplikowaniu o środki z funduszy zewnętrznych, ale również zabezpieczyć niezbędne wydatki bieżące. Bazując na danych historycznych należy stwierdzić, że przyjęte założenia w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata spłaty już zaciągniętych jak i planowanych do zaciągnięcia kredytów uwzględniają ewentualne niższe wpływy do budżetów w okresie najbliższych 2-3 lat spowodowane skutkami epidemii i są realne. Poziom zadłużenia Miasta Łomża jest stabilny, nie zagrażający jego gospodarce finansowej, a wskaźniki wynikające z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych mają wartości na bezpiecznym poziomie.

W ramach przedsięwzięć ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej w pierwszej kolejności sfinansowane zostaną inwestycje już rozpoczęte, a także prace przygotowawcze dla projektów planowanych do realizacji z wykorzystaniem środków z funduszy Unii Europejskiej

czy też z Funduszu Dróg Samorządowych oraz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – państwowego funduszu celowego. W tym celu kontynuowane będą działania zmierzające do utrzymania dobrych wyników w obszarze bieżącej działalności Miasta, tak aby różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi zapewniała bezpieczny poziom nadwyżki operacyjnej, gwarantującej obsługę zadłużenia, a także wygenerowanie nadwyżki z przeznaczeniem na wkład własny do realizowanych inwestycji.

Podobnie jak w latach poprzednich prowadzone będą również działania zwiększające efektywność w ściąganiu należności budżetowych. Zachowanie stabilnej wysokości dochodów własnych stanowi ważny czynnik dla zapewnienia źródeł finansowania wydatków.

W celu pobudzenia wzrostu gospodarczego w mieście przewiduje się kontynuowanie dotychczasowej polityki podatkowej m.in. poprzez system ulg dla przedsiębiorców, czy też nie podnoszenie obowiązujących stawek podatków i opłat lokalnych.

Przyszły rok będzie czasem rozpoczęcia i kontynuacji, a także zakończenia realizacji rzeczowej wielu dużych zadań i projektów inwestycyjnych w obszarach: transportu i komunikacji zbiorowej (przebudowa ulic, zakup autobusów niskoemisyjnych, roweru miejskiego), kultury (rewitalizacja Starego Rynku), gospodarki mieszkaniowej (modernizacja budynku przy ul. Wesołej, modernizacja budynków komunalnych), ochrony środowiska (kontynuacja programu antysmogowego - wymiana pieców), a także edukacji, sportu i polityki społecznej (m.in. budowa hali sportowej przy SP5, przebudowa PP 5). Realizacja tych przedsięwzięć, zwłaszcza nowych przy udziale funduszy europejskich, funduszy z Programów Rządowych takich jak „Fundusz Dróg Samorządowych”, wymagać będzie zabezpieczenia w budżecie Miasta środków na pokrycie wkładu własnego. Planuje się zaciągnięcie kredytu w wysokości 25 mln. zł., nie mniej jednak, zabezpieczeniem niezbędnych środków będą głównie środki własne z budżetu Miasta. Miasto poczyni także starania w celu pozyskania środków w ramach „Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych”. Nie ma już wątpliwości, że epidemia COVID-19 wstrząśnie finansami publicznymi. Dlatego też, konieczne będzie przestrzeganie w kolejnych latach równowagi budżetowej, z naciskiem na wypracowanie, podobnie jak w latach 2016-2020, nadwyżki budżetowej. Przy określaniu kierunków działania na następny rok budżetowy będą brane pod uwagę również zmieniające się ramy prawne oraz uwarunkowania ekonomiczne, w których funkcjonuje jednostka samorządu terytorialnego. Powyższe ma szczególne znaczenie w odniesieniu do uzyskiwanych dochodów budżetowych, z których znaczna ich część jak dochody z tytułu udziału w podatkach PIT i CIT, czy z podatku od czynności cywilnoprawnych, są w dużej mierze niezależne od działań Miasta. Są one relatywnie silnie powiązane ze stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa a także z niemożliwym do przewidzenia dalszym rozwojem wydarzeń związanym z epidemią COVID-19. Nie wiadomo też, jak długo będzie obowiązywał ten stan. To utrudnia oszacowanie wpływu epidemii na stan samorządowych finansów.

O ile prognozy dotyczące gospodarki Polski obecnie są nadal pozytywne, to wprowadzenie w 2019 roku zmian systemowych w zapisach ustaw podatkowych, szczególnie w podatku PIT (obniżenie stawki podatku PIT z 18% na 17%, zwolnienie z podatku PIT osób do 26 roku życia, podwyższenie kosztów uzyskania przychodów) w powiązaniu z negatywnymi konsekwencjami ekonomicznymi z powodu COVID-19, przy braku mechanizmów rekompensujących te wpływy, będzie skutkować znacznym uszczupleniem dochodów budżetu miasta. Należy przy tym podkreślić, iż wpływy z udziału w podatkach PIT i CIT stanowią obecnie ponad 22% dochodów bieżących Miasta. Mając na uwadze powyższe ryzyka, konieczne będzie kontynuowanie działań mających na celu utrzymanie wysokiego poziomu nadwyżki operacyjnej w budżecie miasta. Z tego też powodu władze nadal aktywnie wspierają inicjatywy służące uzyskaniu w przyszłości dodatkowych wpływów do budżetu poprzez tworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych inwestycji w sektorze prywatnym oraz rozwoju przedsiębiorczości (m.in. pakiet ulg podatkowych, czy też realizacja inwestycji drogowych itd.).

Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie nadal nie tylko zapewnienie odpowiednich środków na zaspokojenie zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz na prawidłowe funkcjonowanie jednostek i urzędzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej, ale również ich zwiększenie, szczególnie w takich obszarach jak oświata (wzrost wynagrodzeń od 1 września 2020r.), transport publiczny (darmowe przejazdy dla młodzieży i dla osób posiadających Łomżyńską Kartę Seniora). W przyszłych budżetach należy również zapewnić środki na utrzymanie nowych obiektów oddanych do użytku w wyniku zakończenia procesu inwestycyjnego w 2020r. (m.in. Hala Kultury, Filharmonia, Park Jana Pawła II, Centrum Przesiadkowe, nowe ulice). Dlatego też konieczne jest kontynuowanie działań sprzyjających efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują największe koszty. Weryfikacja wydatków bieżących w sytuacji ograniczonych możliwości budżetowych jest ważnym elementem polityki zarządzania Miastem i jego finansami.

Obok zapewnienia finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych oraz wydatków bieżących priorytetem w zakresie polityki finansowej pozostaje nadal utrzymanie niskich kosztów obsługi zadłużenia, a także redukcja samego zadłużenia Miasta. W latach 2015-2020 pomimo wzrostu poziomu zadłużenia, Miasto ponosiło niższe, niż to miało miejsce w latach poprzednich koszty na obsługę długu. Możliwe to było m.in. dzięki utrzymującym się niskim stopom procentowym. W roku bieżącym Rada Polityki Pieniężnej trzykrotnie obniżyła wysokość stóp procentowych dzięki temu znacznie spadły koszty obsługi zadłużenia. Z aktualnych komunikatów Rady Polityki Pieniężnej wyraźnie wynika, że oficjalne stopy procentowe mogą pozostać na niezmiennym poziomie nawet do końca 2021r.

Ograniczenie zadłużenia pozostaje oczywiście priorytetem ale w taki sposób, aby jednocześnie umożliwić maksymalne wykorzystanie środków z Programów Unijnych i Rządowych. W 2021 roku nie planuje się obniżenia zadłużenia Miasta. Zgodnie z założeniami

Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta w 2021 roku, planuje się zaciągnąć kredyt w kwocie 25 000 000 zł, zaś spłaty kredytów zaciągniętych w latach poprzednich na kwotę 12 543 247 zł. Zatem, realnie zadłużenie Miasta w stosunku do 2020 roku wzrośnie o 12 456 753 zł. Mając na uwadze zakres planowanych do realizacji w latach 2021 – 2023 przedsięwzięć oraz pojawiającą się możliwość uzyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych (od 50 do 85 procent) a także wpływ epidemii Covid-19 na stan finansów Miasta, kontynuacja obniżenia poziomu zadłużenia musi być odłożona w czasie.

Podsumowując, celem polityki finansowej w roku 2021 i w latach następnych oprócz wzmocnienia dyscypliny wydatkowej, będzie nadal prowadzenie działań wspierających stronę dochodową budżetu miasta poprzez zwiększenie aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości jakie dają regulacje zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Miasto będzie nadal prowadziło konsekwentne działania w zakresie kontroli wyniku budżetu w części bieżącej, tak aby planowany wynik budżetu w zakresie nadwyżki operacyjnej został zrealizowany. Wyniki finansowe roku 2020 będą miały istotne znaczenie dla zapewnienia możliwości wysokiego poziomu absorpcji środków zewnętrznych. W trakcie roku będziemy na bieżąco analizować kształtowanie się dochodów miasta i podejmować decyzje co do ewentualnego ograniczania wydatków. Budżet na rok 2021 i kolejne lata będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta zaktualizowanej na okres 2021-2034.

IV. Zakończenie

Łódź miastem otwartym i przyjaznym mieszkańcom i gościom.

Miasto to mieszkańcy. Łódź będzie miastem odpowiadającym ich aspiracjom potrzebom:

- wypełniającym swoje funkcje społeczne, równego dostępu do wszystkich dóbr publicznych i wysokiej jakości usług w obszarach takich jak bezpieczeństwo, zdrowie, edukacja, infrastruktura, mobilność i transport, energia, jakość powietrza;
- wypełniającym swoje funkcje terytorialne wychodząc poza granice administracyjne i działającym jako siła napędowa wyważonego, zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju miejskiego i terytorialnego na wszystkich poziomach;
- partycypacyjne, angażujące, dające poczucie przynależności i wartości swoim mieszkańcom;
- stawiające czoła wyzwaniom i wykorzystujące szanse związane z obecnym i przyszłym trwałym, na wysokim poziomie i zrównoważonym wzrostem społecznym i gospodarczym.